

TURVALLISUUS ASIAKIRJA

TURVALLISUUS ASIAKIRJA

Sisällysluettelo

1. Yhdistys.....	3
1.1 Yhdistyksen tarkoitus.....	3
1.2 Yhdistys järjestää.....	3
1.3 Yhdistyksen vastuulliset toimijat.....	3
2. Toiminnan turvallisuus ja retket/tapahtumat.....	3
2.1 Turvallisuusvastuu.....	3
2.2 Jäsentapahtumat.....	4
2.3 Yleisötapahtumat.....	4
3. Toiminta maastossa.....	4
3.1 Yhdistyksen laatiman ennakkosuunnitelman sisältö:.....	4
3.2 Avotuli ja telttamajoitus.....	5
3.3 Toiminta vesistöllä, esim. kajakki.....	5
3.4 Ympäristön suojele.....	5
4. Ohjaajat/vetäjät.....	5
5. Toiminnasta tiedottaminen.....	6
6. Yhdistyksen matkat.....	6
6.1 Yhdistyksen järjestämät matkat.....	6
7. Välineistö ja huolto.....	7
8. Toimintaohje onnettomuus- ja vahinkotapauksissa.....	7
9. Toiminta onnettomuuden tai tapaturman jälkeen.....	7
10. Vakuutukset.....	8
11. Tapahtumien järjestämistä säätelevät lait ja ohjeet.....	8
11.1 Kokoon-tumislaki 22.4.1999/530.....	8
11.2 Pelastuslaki 29.4.2011/379.....	8
11.3 Kuluttajasuojalaki 20.1.1978/38.....	9
11.4 Kuluttajaviraston ohjeet ohjelmapalveluiden turvallisuuden edistämiseksi 9/2003..	9
11.5 Ympäristönsuojelulaki (527/2014).....	9
11.6 Tuotevastuulaki (694/1990).....	9
11.7 Vahingonkorvauslaki (412/1974).....	9
11.8 Meluntorjuntalaki (382/1987).....	9
11.9 Jätelaki (646/2011).....	10
11.10 Elintarvikemyynti.....	10
11.11 Kuluttajaturvallisuuslaki 22.7.2011/920.....	11
12. Muutokset asiakirjaan.....	11

1. Yhdistys

1.1 Yhdistyksen tarkoitus

Kajaanin Latu ry:n tavoitteena on aktivoida yhdistyksen jäseniä hoitamaan kuntoaan liikunnan avulla niin luonnossa kuin kaupunkiympäristössäkin terveellisesti liikkuen ja yhdessä toimien. Vuodenaikojen mukaan kävellään, hiihdetään, pyöräillään, melotaan ja lumikenkäillään. Etäisempiin kohteisiin mennään yhteis- tai kimppekyydein.

Kajaanin Latu ry on Suomen Latu ry:n jäsenyhdistys. Kajaanin Latu ry on perustettu v. 1972.

1.2 Yhdistys järjestää

- o jäsenilleen ja yleisölle tarkoitettuja latu-, sauvakävely-, polku-, luonto-, pyöräilytapahtumia ja -retkiä, kajakkimelontaa, lumikenkäilyä, geokätköilyä sekä muita tapahtumia
- o jäsenille tarkoitettuja koulutus- ja valistustilaisuuksia
- o jäsentapahtumia ja illanviettoja
- o yleisötapahtumia ja esittelytilaisuuksia

1.3 Yhdistyksen vastuulliset toimijat

Yhdistyksen ylintä päätösvaltaa käyttää kaksi kertaa vuodessa kokoontuva vuosikokous. Syysvuosikokous valitsee yhdistykselle johtokunnan, päättää seuraavan vuoden talous- ja toimintasuunnitelman sekä hyväksyy edellisen vuoden tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen.

Johtokunta vastaa yhdistyksen käytännön toiminnasta, suunnittelee, organisoii ja valvoo toimintaa sekä turvallisuutta vuoden aikana.

2. Toiminnan turvallisuus ja retket/tapahtumat

2.1 Turvallisuusvastuu

Toiminnan turvallisuudesta vastaa yhdistyksen johtokunta. Johtokunta nimittää jokaiseen tapahtumaan/retkeen vastuuvetäjän/ohjaajan ja tarvittavan määrän apulaisia. Vetäjät/ohjaajat hoitavat tarvittavat turvallisuuteen liittyvät suunnitelmat, valmistelun ja organisoinnin ja tekevät turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat. Jos tapahtumaan suuruus vaatii useampia vetäjiä/ohjaajia niin he sopivat keskenään yksiselitteisen työn jaon.

Jokaisesta tapahtumasta laaditaan turvallisuus- ja pelastussuunnitelma, joka liitetään vuosittaisen turvallisuusasiakirjan liitteeksi sekä toimitetaan Kainuun Pelastuslaitokselle johtokeskukseen, johtokeskus@kaipe.fi. Yhdistyksellä on valmiita pohjia turvallisuus- ja pelastussuunnitelman tekoa varten.

Vetäjällä/ohjaajalla saa olla vastuulla ryhmä, jonka suuruus on enintään 10 henkilö. Ryhmällä pitää olla myös jälkipään valvoja.

Melontarekillä saa olla ryhmän suuruus 1 ohjaaja/6 kajakkia

Tapahtumien suunnittelussa otetaan aina huomioon osallistujien kunto ja taitotaso. Keulalla kulkee ohjaaja joka määrittää vauhdin sellaiseksi, että osallistujilla on miellyttävä liikkua.

Yhdistyksen järjestämisvastuulla olevat tapahtumat/retket on hyväksytty toimintasuunnitelmassa. Yhdistyksen johtokunta hyväksyy sellaiset tapahtumat/retket joita ei ole mainittu toimintasuunnitelmassa.

2.2 Jäsentapahtumat

Jäsenille suunnatuista tapahtumista laaditaan tarvittavat suunnitelmat ja käydään ennakkoon tutustumassa kohteeseen jos se suinkin mahdollista. Jäsen tapahtumiin on myös ennakoilmoittautuminen jotta tarvittavat kuljetuksen voidaan järjestää.

2.3 Yleisötapahtumat

Yleisötapahtumaan voi osallistua kuka tahansa, ketä vain jollakin tavalla kiinnostaa tapahtuma. Yleisötapahtumaan voidaan myös rajata osallistujamäärä esim. ennako ilmoittautumisen kautta. Tapahtumaan voi tulla myös henkilöitä joilla on tarkoituksena häiritä tapahtumaa joka tuo haasteita tapahtuman järjestäjälle.

Yleisölle tarkoitettu tapahtuma johon ei ole ennakoilmoittautumista on osallistujien määrän arvioinnissa haasteensa, esim. ulkotapahtumaan säällä on olennainen vaikutus.

Yleisölle tarkoitettusta tapahtumasta laaditaan turvallisuus- ja pelastussuunnitelma sellaisessa laajuudessa, että se kelpaa kaikille eri tahon viranomaisille. Suunnitelma sisältää esim. kartat, liikenteenohjaus, tiedottaminen, järjestyksentralvonta, EA.

3. Toiminta maastossa

3.1 Yhdistyksen laatiman ennakosuunnitelman sisältö:

- suunnitellaan reitti/retki huomioiden osallistujien kunto
- huomiotaan sääennusteet niin hyvin kuin mahdollista, muutetaan suunnitelmaa tarvittaessa
- käydään reittiin/retkikohteeseen ennakkoon tutustumassa mahdollisuuksien mukaan
- tehdään retkestä karttaan merkinnät

- vetäjiltä/ohjaajilta edellytetään suunnistus-, kartanluku- ja ensiaputaitoa
- matkaverkon viestimien toiminta testataan ennakkoon ko. alueella
- evakuointipisteet
- ambulanssin pääsy alueella, paikka

3.2 Avotuli ja telttamajoitus

- jos maastossa toimitaan avotulen äärellä, on huolehdittava tarvittavista luvista, eikä metsäpalovaroituksen aikana saa syyttää avotulta.
- tulipaikat tarkistetaan ja huomioidaan tuulen vaikutus sekä ihmisten sijoittelu riittävän etäälle kipinöistä.
- osa vaatemateriaalista syttyy palamaan hyvin herkästi, varaudutaan sammutuspeitteellä ja vesiämpärillä
- jos majoitustelttaa lämmitetään kamiinalla niin kipinävahti on oltava koko yön
- poistuttaessa alueelta on sammutettava huolella nuotio

3.3 Toiminta vesistöllä, esim. kajakki

- sään ennusteiden seuraaminen ja tarvittavat muutokset ennusteiden mukaan
- pelastusliivit kaikilla
- tarkistaa käytettävien varusteiden käytettävyyttä ja soveltuvuutta
- ohjaajien/vetäjien riittävä ammattitaito
- vesiteiden säännöissä on mainittu mm. väistäminen, merimerkit, kulkuvalot

3.4 Ympäristön suojelu

- maastossa toimittaessa ei saa vahingoittaa luontoa
- roskat on kuljetettava pois
- alue jätettävä siistiin kuntoon

4. Ohjaajat/vetäjät

Ohjaajat/vetäjät ovat vastuussa ryhmästään, joten hyvällä yleiskunnolla on merkitystä toiminnan turvallisuudelle. Ohjaajien on arvioitava kuntoaan toiminnan vaatimuksiin nähden, jos kunto ei riitä niin silloin pitää kieltäytyä tehtävästä.

Alkoholi käyttö heikentää huomiointi- ja reaktiokykyä ja altistaa tapaturmille, joten alkoholin tai muun huumaavan aineen käyttö on ehdottomasti kielletty.

5. Toiminnasta tiedottaminen

Toiminnasta tiedotettaessa kerrotaan retkistä, vaelluksista tai vastaavista tapahtumista ennakkotietoa kirjallisesti osallistujille. Tiedotteessa mainitaan vaatimuksista, pukeutumisesta, suositeltavasta kuntotasosta, mahdollisten sairauksien tai allergioiden vaikutuksesta osallistumiseen sekä alkoholin käytön periaatteet.

Maastoretkestä mainitaan tiedotteessa vaativuustaso:

- Helppo = Tasaisessa maastossa tapahtuva lyhytkestoinen suoritus
- Normaali = Helppokulkuisessa maastossa tapahtuva suoritus
- Vaativa = Vaihtelevassa maastossa tapahtuva suoritus
- Erittäin vaativa = Erittäin vaihtelevissa maasto-olosuhteissa tapahtuva pitkäkestoinen suoritus

6. Yhdistyksen matkat

Yhdistyksen jäsenten siirtyessä johonkin määrättyyn paikkaan ns. kimppakyytein sovitaan niihin liittyvät järjestelyt. Kuljettajaksi valitaan kokeneita ja levänneitä kuljettajia ja ajoneuvoksi mahdollisimman hyväkuntoinen auto. Matkaan varataan riittävästi aikaa huomioiden sää ja keliolosuhteet ja matkalla tarvittavat levähdys tauot.

Jos lähtijöitä on suurempi joukko, niin silloin ostetaan kuljetuspalvelu joltakin palveluja tuottavalta yritykseltä.

6.1 Yhdistyksen järjestämät matkat

Yhdistys järjestää muutaman kerran vuodessa jäsenilleen matkoja. Matkat toteutetaan jonkun matkustajille kuljetuspalveluja tarjoavan yrityksen autolla tai kimppakyydein jos lähtijöitä on muutama

Matkoille on pakollinen ennakoilmoittautuminen matkanjärjestelyiden ja muiden asioiden järjestelyiden vuoksi. Ennakoilmoittautumisen yhteydessä on tiedossa matkan hinta sekä sisältö. Osallistujan on maksettava matkan hinta joko varausmaksu tai koko hinta ennen matkaa ilmoitettuna päivänä jolloin osallistuja sitoutuu matkalle. Maksutapa määritellään matkaa esitteessä.

Matkan maksanut voi myös perua matkan ylivoimaisen esteen maksamalla toimistokulut. On myös oikeus peruuttaa matka ilman erityistä syytä, jolloin matkustaja joutuu maksamaan matkasta sitä enemmän mitä myöhemmin hän ilmoittaa peruutuksesta.

Peruuttamisesta on ilmoitettava matkanjärjestäjälle mahdollisimman nopeasti.

Yhdistys voi toteuttaa useammankin päivän matkoja niin, että matkan järjestelyt toteuttaa erillinen palvelun tarjoaja (esim. matkatoimisto) ja silloin sovelletaan palvelun tarjoajan sopimusehtoja.

On myös hyvä olla voimassa oleva matkavakuutus.

7. Välineistö ja huolto

Jos yhdistyksellä on omistuksessa välineistöä, jota lainataan tai vuokrataan niin niiden kunnosta ja käytettävyydestä on huolehdittava esim. säännöllisillä tarkastuksilla ja merkinnöillä esim. tarkastuskorttiin. Kortista voidaan jälkeenpäin todeta tarvittaessa suoritettavat tarkastukset/korjaukset.

8. Toimintaohje onnettomuus- ja vahinkotapauksissa

Yhdistys huolehtii ohjaajien riittävästä osaamistasosta toimia onnettomuustilanteessa. Onnettomuustilanteessa määritetään työjako ja sen mukainen toiminta.

- **Tee tilannearvio, selvitä** mitä on tapahtunut ja autettavien määrä ja avun tarve
- **Pelasta, lähesty** varoen vaarallista kohdetta, pelasta välittömästi hengenvaarassa olevat
- Siirrä loukkaantuneet turvalliseen paikkaan
- Estä lisäonnettomuudet, varoita muuta liikennettä
- Aloita hätäensiapu heti, turvaa hengityksen ja sydämen toiminnan jatkuminen
- Tyrehdytä suuret verenvuodot, muista sokin vaara ja anna sokin oikeenmukainen ensiapu
- **Tee hätäilmoitus numeroon 112**, kerro mitä on tapahtunut ja montako potilasta on, kerro tarkka tapahtumapaikka ja opastus sinne, kerro onko ihmishenkiä vaarassa (esim. tulipalo)
- Kuuntele ohjeita ja vastaa kysymyksiin, ole rauhallinen ja selkeä
- Katkaise puhelu vasta luvan saatua

9. Toiminta onnettomuuden tai tapaturman jälkeen

Ensihoidon jälkeen ilmoitetaan tapahtuneesta yhdistyksen puheenjohtajalle, tiedottajalle tai jos heitä ei tavoiteta niin sitten ilmoitus jollekin johtokunnan jäsenelle. Tapahtumasta laaditaan tarkka selostus lisättynä tarvittavilla valokuvilla.

Vakavissa tapauksissa järjestetään kriisiapu, jossa käsitellään alan erikoisosaajien kanssa tapahtuma ja sen vaikutukset.

Laaditaan tarvittaessa vahinkoilmoitus vakuutusyhtiölle.

Tarvittava tiedottaminen puheenjohtajan tai tiedottajan kautta

10. Vakuutukset

Suomen Ladun ja jäsenyhdistysten tapaturmavakuutus nro 16-458-299-8 ja järjestäjän vastuuvakuutus 16-90104-29480-5.

Tarkemmat tiedot vakuutuksista.

<https://www.suomenlatu.fi/jasenpalvelut/jasenedut/jasenpalvelun-infot/opvakuutus.html>

Lisäksi on otettava tapahtuman muodosta riippuen tarvittaessa talkoo- tai jokin vastaava vakuutus.

11. Tapahtumien järjestämistä säätelevät lait ja ohjeet

11.1 Kokoontumislaki 22.4.1999/530

Yleinen kokous ja yleisötilaisuus on järjestettävä rauhanomaisesti sekä osanottajien tai sivullisten turvallisuutta vaarantamatta ja heidän oikeuksiaan loukkaamatta. Tällaista tilaisuutta järjestettäessä on huolehdittava siitä, ettei kokoontumisesta aiheudu huomattavaa haittaa ympäristölle.

Ketään ei saa yleistä kokousta tai yleisötilaisuutta järjestettäessä asettaa ilman hyväksyttävää syytä eri asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella.

11.2 Pelastuslaki 29.4.2011/379

Rakennukseen tai muuhun kohteeseen, joka on poistumisturvallisuuden tai pelastustoiminnan kannalta tavanomaista vaativampi tai jossa henkilö- tai paloturvallisuudelle, ympäristölle tai kulttuuriomaisuudelle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat, on laadittava pelastussuunnitelma 14 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä.

Yleisötilaisuuksiin ja muihin tapahtumiin, joihin osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi sisältyy merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski, tilaisuuden järjestäjän on laadittava pelastussuunnitelma.

Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmassa on selvitettävä ja arvioitava tilaisuuden vaarat ja riskit. Niiden perusteella määritellään tilaisuuden turvallisuusjärjestelyt sekä tilaisuuden toteuttamisesta vastaavalle henkilöstölle ja tilaisuuteen osallistuvalla yleisöllä annettavat ohjeet onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja onnettomuus- ja vaaratilanteessa toimimiseksi.

Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma

Pelastuslain 16 §:ssä tarkoitettu yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma on laadittava yleisötilaisuuteen tai tapahtumaan, jossa:

- arvioidaan olevan läsnä samanaikaisesti vähintään 200 henkilöä;
- käytetään avotulta, iletulitteita tai muita pyroteknisiä tuotteita taikka erikoistehosteina palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja;
- tapahtumapaikan poistumisjärjestelyt poikkeavat tavanomaisesta; tai

- o tapahtuman luonne aiheuttaa erityistä vaaraa ihmisille.

Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma on toimitettava viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista tiedoksi alueen pelastusviranomaiselle. Alueen pelastusviranomaisen voi erityisestä syystä hyväksyä, että yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma toimitetaan sille tiedoksi edellä mainitun määräajan jälkeen

11.3 Kuluttajansuojalaki 20.1.1978/38

Kuluttajalla on oikeus turvallisiin tuotteisiin ja palveluihin. Ne eivät saa aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai omaisuudelle.

11.4 Kuluttajaviraston ohjeet ohjelmanpalveluiden turvallisuuden edistämiseksi 9/2003

Kuluttajaviraston ohjeiden tarkoituksena on määrittää ohjelmanpalveluiden turvallisuutta koskevat vähimmäisvaatimukset, lisätä palveluiden turvallisuutta ja tehostaa tuoteturvallisuuslain mukaista turvallisuuden valvontaa sekä ennaltaehkäistä onnettomuuksia ja tapaturmia.

11.5 Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Ympäristönsuojelulakia sovelletaan toimintaan, josta aiheutuu tai saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista tai toimintaan, josta syntyy jätettä tai terveyshaittoja.

11.6 Tuotevastuulaki (694/1990)

Laki koskee tuotteesta henkilölle taikka yksityiseen käyttöön tai kulutukseen tarkoitettulle ja vahinkoa kärsineen pääasiassa sellaiseen tarkoitukseen käyttämälle omaisuudelle aiheutuneen vahingon korvaamista. Laki koskee tuotteesta aiheutunutta vahinkoa, jonka on katsottu johtuneen siitä, ettei tuote ole ollut niin turvallinen kuin on ollut aihetta odottaa.

Laki koskee mm. vuokrauskäytössä olevaa välineistöä.

11.7 Vahingonkorvauslaki (412/1974)

Joka tahallisesti tai tuottamuksellisesti tuottaa toiselle vahingon, on velvollinen korvaamaan sen.

11.8 Meluntorjuntalaki (382/1987)

Yleisötilaisuudesta tai -tapahtumasta on tehtävä kunnan ympäristön suojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus, jos tilaisuuden tai tapahtuman melun on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Arvioitaessa onko melua pidettävä erityisen häiritsevänä, on otettava huomioon aiheutuva melutaso, tapahtuman paikka sekä ajankohta ja kesto.

11.9 Jätelaki (646/2011)

Lain tarkoituksena on ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle sekä vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, edistää luonnonvarojen kestävästä käytöstä, varmistaa toimiva jätehuolto ja ehkäistä roskaantumista.

11.10 Elintarvikemyynti

Pienimuotoinen ja vähäriskinen elintarvikkeiden valmistus ja myynti

- Tämä koskee sellaista elintarviketurvallisuuden kannalta vähäriskistä toimintaa, josta ei tarvitse tehdä elintarvikehuoneistoilmoitusta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että toiminnan riskien on oltava elintarviketurvallisuuden kannalta vähäisiä
- Elintarvikealan toiminta tapahtuu samassa huoneistossa kuin toimijan harjoittama muu elinkeinotoiminta
- Toimintaa ei voida pitää elinkeinon harjoittamisena

Myynti- ja valmistuspaikassa tulisi kiinnittää erityistä huomiota seuraaviin kohtiin:

- Elintarvikkeiden valmistuksessa ja myynnissä tulee kiinnittää huomiota hyviin hygieenisiin työtapoihin, toimitpa sitten yksityishenkilönä, yhdistyksen edustajana tai alkutuotannon yrittäjänä. Lisäksi elintarviketiedot on oltava asiakkaan saatavilla ostohetkellä: ainesosaluettelo, mahdolliset allergeenit, säilyvyyteen ja käyttöön liittyvät ohjeet.
- Keskeisintä elintarvikkeiden kuljetuksessa on varmistua tuotteiden oikeasta lämpötilasta, jolloin kylmä- /lämpöketjun tulee olla katkeamaton. Lisäksi on huolehdittava ajoneuvon yleisestä siisteydestä sekä kuljetuslaatikoiden soveltuvuudesta elintarvikkeille.

Työntekijä tarvitsee hygieniapassin, jos hän

- työskentelee elintarvikehuoneistossa ja
- käsittelee pakkaamattomia helposti pilaantuvia elintarvikkeita.

Elintarvikehuoneistoja ovat esimerkiksi kahvilat, ravintolat, pikaruokaravintolat, suurkeittiöt, elintarvikemyymälät, leipomot ja elintarvikkeita valmistavat tehtaot. Helposti pilaantuvia elintarvikkeita ovat esimerkiksi maito, liha ja kala.

Evira on laatinut taulukon siitä, mikä katsotaan pakkaamattoman helposti pilaantuvan elintarvikkeen käsittelyksi ja keneltä vaaditaan osaamistodistus (hygieniapassi), terveydentilan selvitys ja suojavaatetus. Asia on esitetty käytännön esimerkkien avulla. Taulukkoon on koottu myös ne ryhmät, joilta ei elintarvikelain (23/2006) 27 §:n mukaan vaadita hygieniapassia, vaikka työskentelisivät elintarvikehuoneistossa ja käsittelevät pakkaamattomia helposti pilaantuvia elintarvikkeita. Taulukko löytyy Eviran internetsivulta kohdasta pakkaamattoman helposti pilaantuvan elintarvikkeen käsittely.

11.11 Kuluttajaturvallisuuslaki 22.7.2011/920

Sovelletaan kuluttajapalveluihin ja kulutustavaroihin. Tarkoituksena varmistaa tavaroiden ja palveluiden turvallisuus sekä ennalta ehkäistä vaaroja ja vahinkoja.

Palvelun tarjoan velvollisuudet; huolellisuusvelvollisuus, turvallisuusasiakirja, riskien arviointi, omavalvonta, tietojen antaminen kuluttajalle, onnettomuuskirjapito ja onnettomuuksista ilmoittaminen

12. Muutokset asiakirjaan

Tämä turvallisuusasiakirja päivitetään vähintään kerran vuodessa syyskokouksen jälkeen.